

STEIN- KLUBBEN 20 ÅR

Av Lars O. Kvamsdal

Ideen til Steinklubben ble unnfanget av Johannes A. Dons ved Geologisk Museum i Oslo i begynnelsen av 1960 årene. I sitt virke på museet hadde han sett en del barn og unge som til stadighet leverte inn prøver i resepsjonen. En del av disse prøvene vitnet om en viss forståelse for geologi, og ikke helt sjelden kom amatørerne med ting av interesse for museet.

En del av museets virksomhet skal være publikumsrettet, så hva var vel da mer naturlig enn å gjøre noe for disse ungdommene. Dons lanserte en plan om å starte en klubb. Han fikk støtte i dette av bl.a. G. Henningsmoen ved Paleontologisk Museum og T. Johne. Sistnevnte var salgssjef i Esso og hadde en del kontakt med museet. Han ble klubbens første formann.

Grua Hadeland 23. mai 1965

Steinklubben ble startet ved at en del av de som var gjengangere ved skranken i resepsjonen ble invitert til en omvisning i Geologisk Museum 9. mai 1965. Da det ikke var andre klubber i landet på den tiden, kom navnet av seg selv: STEINKLUBBEN. Den første turen gikk til den klassiske lokaliteten på Grua, Hadeland 23. mai 1965.

Etter ett års drift fikk vi vår egen klubbavis. Den fikk navnet Mi-Fo-posten (Mineraler – Fossiler) etter forslag fra medlemmene. Stoff til avisen burde ideelt sett ha kommet fra medlemmene, men som vel alle klubber senere har oppdaget er det kun en eller få personer som står for alt stoff. Avisen bringer referater, faglige artikler, annet klubbstoff og i senere tid også innkallinger.

Raskt etter starten fikk vi også vårt eget klubbmerke. Det ble til etter en merkekonkurranse blant medlemmene og er satt sammen av 2-3 forskjellige utkast. Foruten å bli båret av de fleste medlemmene har merket prydet headingen på Mi-Fo-posten.

Etter starten av klubben vokste medlemstallet raskt til 100. På turene deltok mellom 30 og 50 personer, ofte familier. Dette må sies å være Steinklubbens første glansperiode. Medlemmene kom fra Oslo og Akershus. Fossilturene gikk til Krekling, Ringerike, Kolsås og Semsvann i Asker. Mineralturene gikk til Kongsberg, Byrud, Konnerud og Alnsjøfeltet. På disse turene som på senere turer, var det som regel fagfolk fra museet.

Når det gjelder antall arrangementer pr. år kom vi fort inn i et fast mønster med to fossilturer og to mineralturer hver sesong og 2-3 møter i vinterhalvåret. Dette ble gjort for at medlemmene skulle kunne bruke fritiden sin på andre felter også.

Siden klubben kom så tidlig i gang, fikk vi som var med de første årene anledning til å besøke rike forekomster som var lite besøkt av amatører. Tenk dere Minnesund i 1966! Eller Krekling samme år. Eller hva med Hamrefjell i -69? Mange av forekomstene er blitt besøkt med jevne mellomrom opp gjennom tidene, så kom Konnerud, Grua, Snarum, Krekling, Malmøya og Slemmestad. Mye fint og enkelte sjeldenheter har dukket opp, og særlig på fossilturene har enkelte eksemplarer ofte havnet i museets samlinger.

Museet har hele tiden stått Steinklubben svært nær. Foruten å bistå med fagfolk på turer, har de hele tiden stått for all kopiering og distribusjon av klubbstoff. Dette har resultert i at vi har holdt en meget lav kontingent i alle år. Det startet med kr. 3,- pr. år og er nå steget til kr. 30,-. Men i 1965 kostet det bare 30 øre å sende ut trykksaker. Dette til sammenlikning.

Steinklubben kom inn i en nedgangsperiode på slutten av 70-tallet. Medlemstallet sank og det ble vanskelig med ledere. Siden den gang har driften stadig tatt seg opp som det heter, og i dag er vi 80 til 100 medlemmer igjen. Dette er en passe størrelse. Vi har vært opptil 15 privatbiler på turer, og da blir det lett vanskeligheter med å komme seg fram til lokaliteter. Vi

Mineraltur i Alnsjøfeltet, Grorud 1967

har derfor ikke ønske om å bli større.

Etter 7 års drift var det en del medlemmer som snakket om å starte en seniorgruppe i Steinklubben. Det var for liten turaktivitet til å dekke deres behov. Men i stedet for seniorgruppe i Steinklubben ble det til at de gikk med på å starte opp Oslo og Omegn Geologiforening. Siden den gang har Steinklubben vært en klubb for barn i grunnskolealder, mens Oslo og Omegns Geologiforening har vært mest for voksne. Derfor er det ikke noen form for konkurranse mellom klubbene selv om de rekrutterer medlemmer fra samme område. Tvert imot henviser vi medlemmer til hverandre.

Siden Steinklubben er mest for barn, har det ofte vært godt å ha med seg mor eller far. Dessuten bruker vi for det meste privatbiler på ekskursjonene våre, og da må vi ha med voksne. De voksne som i

utgangspunktet «bare var med», ble bitt av basillen. På senere turer var hele familien med, også hunden. Nettopp dette at barn og voksne kan interessere seg for det samme, setter vi i Steinklubben stor pris på.

De første 20 år av Steinklubbens historie er skrevet. Hva vil de neste 20 årene bringe. Etter at vi meldte oss inn i NAGS i 1981, føler vi at vi er litt mere med i det som skjer. Vi har opplevd at forekomstene er blitt utplukket og at forekomster er blitt stengt for samlere. Likevel våger vi å se lyst på fremtiden. Vi regner med at nye lokaliteter vil dukke opp. Vi tror at interessen for geologi bare vil øke, og håper derfor på fortsatt godt samarbeide med fagfolkene på museet og med geologiforeningene rundt om i landet.

Rekrutteringen til klubben bekymrer oss ikke. Høsten 1983 møtte et gammelt steinklubbmedlem opp på møtet med sine egne barn som var kommet i «steinklubbaldre». Ringen var sluttet!

gullsmedene donna og maren-ann

GEMMOLOGER F.G.A.
DRONNINGENSGT. 27, OSLO 1.
TELEFON 41 44 07
VERKSTED - FORRETNING
I PARKEN BAK DOMKIRKEN

MODELLSMYKKER I GULL OG SØLV
MINERALER
KRYSTALLER